

Länsstyrelsen i Stockholms län
Sociala enheten
Box 22067
104 22 Stockholm

Vallentuna 2008-04-14

ANSÖKAN OM BIDRAG

Underlag för ansökan om utvecklingsmedel till förebyggande insatser

SAMMANFATTNING av ansökan om utvecklingsbidrag till förebyggande insatser

Ansökan avser	Medel för att inrätta en Barn- och ungdomssamordnare för kommunens strukturella förebyggande arbete.
Huvudman	Vallentuna kommun, fritidsförvaltningen, 186 86 Vallentuna
Kontaktperson	Jessica Kauppi, enhetschef, Fritidskontoret, telefon 08-587 851 75, e-post jessica.kauppi@vallentuna.se
Tidsplan	2008-08-20 till 2009-08.19
Bakgrund till ansökan	Vallentuna kommun har sedan augusti 2004, med hjälp av medel från Länsstyrelsen, bedrivit ett långsiktigt alkohol- och drogprenventivt arbete. Arbetet har utförts av en samordnare för dessa frågor. Arbetet har skett som en integrerad verksamhet i kommunens övriga förebyggande ungdomsarbete. Då detta arbete utvärderats har det framkommit att kommunen har ett behov av att utvidga och omformulera denna tjänst för att bättre möta kommunens behov av samordning.
Beskriv insats/målgrupp	Förebyggande arbete på strukturell nivå för målgruppen 0-20 år och deras föräldrar. Arbetet utgår från kommunens Barn- och ungdomspolitiska program som bl.a. bygger på Barnkonventionens artiklar (rätt till skydd och trygghet, rätt till delaktighet, ansvar och inflytande, rätt till fritid och kultur samt rätt till god miljö och hälsa). I tjänsten ingår även ansvar för samordningen av kommunens förebyggande nätverk Tryggare Vallentuna.
Vad ska ske? Vilken metod ska användas?	Samordnaren skall fungera som spindeln i nätet för kommunens strukturella förebyggande arbete gällande barn- och ungdomsfrågor. Arbetet ska ha sin utgångspunkt ifrån kommunens Barn- och ungdomspolitiska programinnehållande bland annat alkohol- och drogpolicy. Samordnaren kommer även att ha en central roll i kommunens förebyggande nätverk

	Tryggare Vallentuna. Arbetet ska bygga på forskningsbaserade metoder, utbildning och samordning av befintlig kompetens inom kommunen.
Hur sker genomförandet?	Arbetet sker som en integrerad del i organisationen Tryggare Vallentuna och med utgångspunkt från bifogade dokument och policys.
Samverkanspartners	Ett effektivt förebyggande arbete bör bedrivas av så många aktörer som möjligt i ett samhälle. Dels involveras alla verksamheter (som arbetar med barn och ungdomar) inom den kommunala förvaltningen men också föräldrar, näringsliv, föreningsliv, övriga organisationer som berörs av ungdomsfrågor exempelvis polis och kyrka.
Utvärderingsmetod och genomförande	I första hand genomförs utvärdering genom ordinarie uppföljning av Kommunplanens mål och uppdrag. Dessutom kommer utvärdering ske inom ramen för Tryggare Vallentuna via dialog och intervjuer.
Kostnad ansökningsåret	Beräknad totalkostnad, 1.345.000 kr Egen finansiering, 745.000 kr Annan finansiering, 0 kr Bidrag som söks hos Länsstyrelsen, 600.000 kr
Postgironummer	34757-5

Vallentuna 2008-04-14

.....
Annika Wallenskog,
kommundirektör

Tfn 08-587 850 01

Tryggare Vallemtuna

ANSÖKAN OM UTVECKLINGSMEDEL TILL INRÄTTANDET AV EN BARN- OCH UNGDOMSSAMORDNARE

Bakgrund

Vallemtuna kommun har sedan år 2001 bedrivit verksamheten Tryggare Vallemtuna. Från och med år 2005 är verksamheten Tryggare Vallemtuna permanentad. Kommunen har i och med detta visat att förebyggande ungdomsfrågor är ett prioriterat område och att långsiktighet i utvecklingsarbetet ska eftersträvas.

Målet med denna verksamhet är att; *Vallemtuna skall vara en trygg och säker plats att bo och vistas i, att alla barn och ungdomar skall känna sig trygga och sedda i skolan samt att barn och ungdomar i behov av särskilt stöd skall erbjudas detta i sin närmiljö.* Verksamheten, som idag utvecklats till ett samverkansnätverk, skall vara en garanti för att alla berörda aktörer och tillgängliga resurser samordnas och nyttjas optimalt i kommunens förebyggande och främjande ungdomsarbete¹.

I augusti 2004 projekterades en samordnare för det alkohol- och drogpreventiva arbetet. Samordnarens uppgift var att inom ramen för Tryggare Vallemtuna utveckla det strukturella alkohol- och drogpreventiva arbetet. Tjänsten har delvis finansierats med hjälp av medel från Länsstyrelsen.

Sammanfattning av Alkohol- och drogsamordnarens tre projektår

Kartläggning

En kartläggning av det alkohol- och drogförebyggande arbetet genomfördes under år 1 och presenterades för ledande politiker och tjänstemän. Resultatet har sedan legat till grund för uppbyggnaden av drogsamordnarens arbete.

Under projektåren har det sedan förts en diskussion om behovet att inrätta en regelbunden livsstilsundersökning bland kommunens ungdomar. Beslut är nu fattat om att Vallemtuna kommer att vara med i Ungdomsstyrelsens livsstilsundersökning (LUPP) med början år 2008. Något som kommer att vara av yttersta vikt för att kunna mäta och utvärdera gjorda insatser.

Alkohol- och drogpolicy

En policy för det alkohol- och drogpreventiva arbetet har utformats². Målet med policyn är ett samlat och effektivt alkohol- och drogpreventivt arbete i Vallemtuna. Policyn har utarbetats av samordnaren i samarbete med styrgruppen för alkohol- och drogprevention samt Tryggare Vallemtunas samordningsgrupp. Förslaget har i dagsläget bordlagts i Kommunfullmäktige men kommer att tas i samband med det Barn- och ungdomspolitiska programmet som har reviderats. Tanken är att alkohol - och drogpolicyn kommer att vara en bilaga till detta

¹ Se bilaga (förslag till ny organisation för Tryggare Vallemtuna)

² Se bilaga (förslag till Alkohol- och drogpolicy för Vallemtuna kommun)

program.³ När fullmäktige fattat beslut kommer ett grundläggande arbete för implementering att genomföras.

Hälsofrämjande perspektiv

En utbildningsatsning i två delar har genomförts för de i kommunen som arbetar med ungdomar. Satsningen har inriktats på det hälsofrämjande arbetet och ett salutogent förhållningssätt. Målet är att kommunens ungdomsarbetare ska ha ett gemensamt synsätt i arbetet. Dessutom har teatergruppen **Circonova** arbetat utifrån ett hälsofrämjande perspektiv ute i skolorna.

Vallentunamodellen

En föräldrautbildning för tonårsföräldrar har initierats. Vallentunamodellen har som mål att stärka föräldrarollen, skapa förutsättningar för ett gemensamt förhållningssätt i vuxengruppen, motverka utanförskap samt minska alkohol- och drogmissbruket bland kommunens ungdomar. Under projektiden har 14 stycken personer inom skola, fritid och socialtjänst utbildats i Örebromodellen. Med denna evidensbaserade metod samt hänsynstagande till lokala förutsättningar för Vallentuna kommer arbetet att bedrivas. Projektet i sin helhet kommer att utvärderas år 2009 med hjälp av skolan.

Under år tre genomfördes också en utvidgad föräldrasatsning i Karbyområdet efter signaler om att ungdomssituationen var oroväckande. Samordnaren höll i en satsning som innefattande ett genomgripande arbete i ungdomsgruppen, ett antal föräldramöten och samverkansmöten. Utvärderingen visar på mycket goda resultat och ungdomssituationen idag beskrivs som lugn.

Kontroll av försäljning av alkohol och cigaretter

En inköpsstudie gällande kontroll av folköl, cigaretter och snus genomförs. Målet med studien är att minska tillgängligheten av tobak och folköl för ungdomar under 18 år, öka medvetenheten och kunskapen om dessa frågor hos näringsidkarna samt att skapa en dialog och ett gemensamt ansvarstagande för våra ungdomar mellan kommun och näringsliv. En rapport innehållande resultat och analys från första inköpsförsöket är sammanställd. Tanken är att dessa inköpsförsök skall genomföras med en viss regelbundenhet samt att arbetet på sikt skall utvidgas genom exempelvis samverkansmöten, utbildning och stöd. I förlängningen kan samarbetet utökas till mer konkreta åtgärder såsom stopp för folkölsförsäljning vid Valborg och skolavslutning samt antilangningskampanjer.

Under år tre utökades arbetet med att också innefatta kommunens restaurangägare. En viktig målgrupp som möter många av kommunens äldre tonåringar. Dessutom har samordnaren tillsammans med socialtjänst och polis genomfört ett antal tillsynsbesök restauranger i Vallentuna.

Föreningsliv

Föreningslivet i Vallentuna är stort, idag finns cirka 75 föreningar som möter ungdomar regelbundet. Det finns med andra ord stora förutsättningar att, i samverkan med dessa ledare, arbeta med alkohol- och drogfrågan. Samordnaren har under år tre hållit i ett upptaktsmöte med föreningarna och intresse finns från kommunens sida att fortsätta påbörjat arbete. I samband med revidering av kommunens normer för föreningsbidrag kommer starkare krav att ställas på aktiv medverkan i kommunens alkohol- och drogpreventionsarbete för att vara bidragsberättigad.

³ Se bilaga (förslag till Barn- och ungdomspolitiskt program för Vallentuna kommun)

Behov av expertis

Det har under åren visat sig att det finns ett behov av en person centralt i kommunen som kan vara till stöd gällande alkohol - och drogfrågor i de olika organisationerna och verksamheterna. Samordnaren har haft till uppgift att fungera som bollplank och experthjälp för skolor och fritidsgårdar gällande dessa frågor.

Utvärdering

Med anledning av att kommunens drogsamordnare avslutade sin anställning innan projektiden löpte ut har det inte varit möjligt att fullfölja den planerade utvärderingen av projektiden. I stället har arbetet diskuterats och utvärderats inom ramen för Tryggare Vallentuna.

Det har utvärderingsdiskussioner framkommit att det varit svårt att få till ett effektivt förebyggande arbete i denna roll. Delvis kan det bero på flera avbrott på grund av uppsägningar men också då Vallentuna kommuns struktur inte är uppbyggt utifrån enskilda ämnesområden som alkohol- och droger. Det har utifrån detta inte varit möjligt att få politiskt mandat för att gå vidare med en permanent alkohol- och drogsamordningsfunktion.

Istället har tanken om en Barn- och ungdomssamordnare väckts. Kommunens uppbyggnad och struktur gällande det förebyggande arbetet gör att en sådan funktion skulle kunna vara en garant för att planerat arbete och policys genomförs.

Ekonomisk redovisning för år 3⁴

PROJEKTBESKRIVNING

Inledning

Vallentuna kommuns förebyggande barn- och ungdomsarbete är i ett utvecklingskede. Syftet med detta är att skapa ett bredare och samlat perspektiv på kommunens förebyggande arbete där alkohol- och drogfrågorna är ett prioriterat område. Det Barn- och ungdomspolitiska programmet har reviderats och en alkohol- och drogpolicy har tagits fram. Vallentuna kommuns Barn- och ungdomspolitiska program har sin utgångspunkt i Barnkonventionens artiklar (rätt till skydd och trygghet, rätt till delaktighet, ansvar och inflytande, rätt till fritid och kultur samt rätt till god miljö och hälsa). De båda programmen är tagna på nämndnivå. Dessutom har kommunens förebyggande nätverk utvärderats. Detta har lett till en omorganisation som innebär att Tryggare Vallentuna idag är ett renodlat samverkansnätverk som lyder direkt under kommunstyrelsen. Ökande medel har också tillsatts till kommunens fältverksamhet. För att skapa ett samlat och effektivt arbete kommer samtliga dokument och policys att tas i Kommunfullmäktige samtidigt och är i dagsläget på väg att fastställas.

Det förs idag en diskussion om behovet av en central samordningsfunktion gällande det strukturella förebyggande arbetet. Under år 2009 tas ett förslag om en barn- och ungdomssamordnare upp politiskt. Förhoppningen är att en samordningstjänst med ett omformulerat uppdrag skall tillsättas permanent senast år 2010.

⁴ Inkommer snarast möjligt

Barn- och ungdomssamordnarens mål och uppdrag

Mål

Ett samordnat strukturellt förebyggande barn- och ungdomsarbete för Vallentuna kommun.

Organisation

Samordnaren kommer organisatoriskt att lyda direkt under kommunledningen men arbetsledas av fritisförvaltningen.

Uppdrag

Samordnaren ska ansvara för samordningen av det strukturella förebyggande arbetet i Vallentuna kommun. Samordningen ska ske med utgångspunkt i;

1. Barn- och ungdomspolitiska programmet (se bilaga)
2. Alkohol- och drogpolicyn (se bilaga)
3. Nätverket Tryggare Vallentuna (se bilaga)
4. Opinionsbildning

Samordnarens uppgift blir att utifrån ovanstående ansvara för att intentionerna och målen för Vallentuna kommun uppfylls.

Samordnaren kommer även att ansvara för införandet av LUPP (Ungdomsstyrelsens livsstilsundersökning) under hösten 2008.

Målgrupp

Målgruppen är barn och ungdomar i åldern 0-20 år och deras föräldrar.

Förväntat resultat

Samordnaren ska syfta till att långsiktighet och kontinuitet nås i det strukturella förebyggande arbetet. Med ett långsiktigt perspektiv i arbetet förväntas alkohol- och drogmissbruket att minska och ungdomssituationen att stabiliseras. Förhoppningen är även att toppar gällande ökning av konsumtion, missbruk och kriminalitet på detta sätt ska rätas ut. Kommunens resurser utnyttjas optimalt och Vallentuna kommun bedriver ett strukturellt förebyggande arbete som är effektivt och omvärldsorienterat.

Implementering i ordinarie verksamhet

Under år 2009 kommer frågan om en permanentning av samordningstjänsten att tas upp med politiker och ledande tjänstemän.

Tidplan

Projektiden för implementering av en Barn – och ungdomssamordnare arbete sträcker sig mellan 1.9.2008 till 1.9.2009. Därefter tas beslut om införandet av en permanent tjänst.

Nämndprotokoll

Fritidsnämnden förväntas fatta beslut i ärendet vid sammanträde 2008-05-26 ⁵.
Protokollsunderlag skickas därefter.

Utvärdering

I första hand genomförs utvärderingen genom ordinarie uppföljning av Kommunplanens mål och uppdrag. Barn- och ungdomsamordnarens arbete kommer dessutom att utvärderas inom ramen för Tryggare Vallentuna via dialog och intervjuer. Föräldrasatsningen utvärderas separat inom skolans försorg.

Bilagor

1. Ny organisationsplan för Tryggare Vallentuna
2. Förslag till reviderat Barn- och ungdomspolitiskt program för Vallentuna inkl. alkohol- och drogpolicy.
3. Nämndbeslut (inkommer efter fritidsnämndens sammanträde 2008-05-26)

PROJEKTBUDET – FÖREBYGGANDE INSATSER

Huvudman: Fritidsnämnden Vallentuna kommun
Projekt: Barn- och ungdomssamordnare
Ansvarig: Kommundirektör Annika Wallenskog
Budgeten avser tiden: 2008-09-01 till 2009-09-01, 12 månader

KOSTNADER

Personalkostnader inkl. sociala avgifter: 1.150,000 kr

Lön samordnare 450.000 kr
 Lön ledningspersonal 150.000 kr
 Kostnader medverkande personal 500.000 kr

Utvärdering, intern 50.000 kr **50,000 kr**

Administration: 35.000 kr **35.000 kr**

Tryckkostnader 10.000 kr
 Material 10.000 kr
 Telefon 5.000 kr
 Dator 10.000 kr

Planerade aktiviteter: 65.000 kr **65.000 kr**

Information 15.000 kr
 Utbildning 50.000 kr

Andra specificerade kostnader: 45.000 kr **45.000 kr**

Arbetslokal 25.000 kr
 Övrig lokal möten 20.000 kr

TOTALSUMMA PROJEKTKOSTNADER 1.345,000 kr **1.345,000 kr**

FINANSIERING

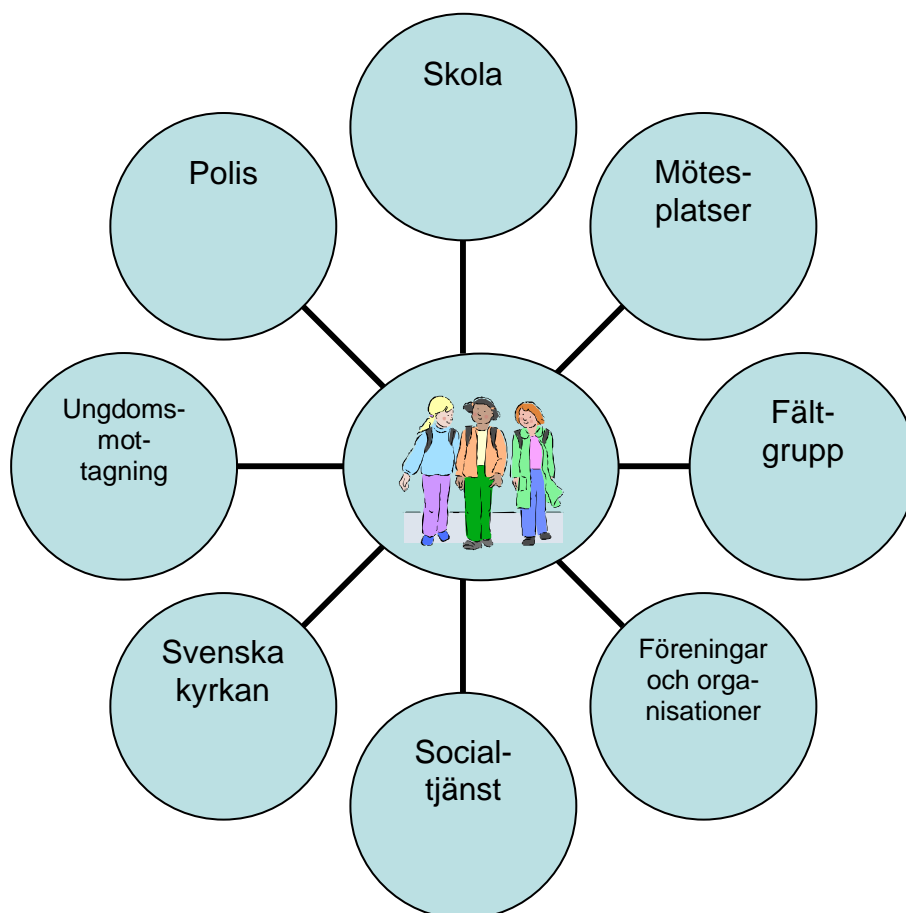
Egen insats: 745,000 kr **745,000 kr**

Annan finansiering: 0 kr **0 kr**

Sökt projektbidrag från Länsstyrelsen: 600,000 kr **600,000 kr**

Tryggare Vallentuna

Förebyggande nätverk kring ungdomars uppväxtvillkor

Inom ramen för förslaget till kommunens Barn- och Ungdomspolitiska Program utgör Tryggare Vallentuna plattformen för kommunens strukturella förebyggande arbete kring ungdomars uppväxtvillkor.

Mål

Av Barn- och Ungdomspolitiska Programmets inriktningsmål är följande också målen för Tryggare Vallentunas arbete ..

- Vallentuna skall vara en trygg och säker kommun att bo och vistas i.
- Alla barn och ungdomar skall känna sig trygga och sedda i skolan.
- Barn och ungdomar i behov av särskilt stöd skall erbjudas detta i sin närmiljö.

Syfte

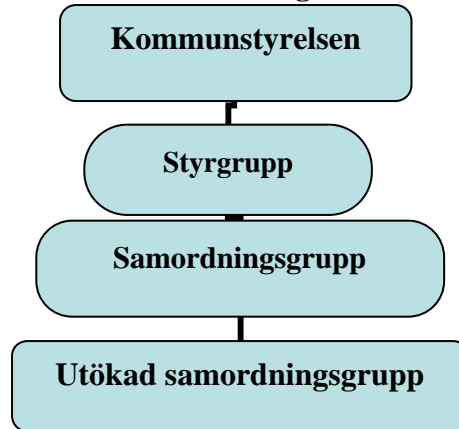
Nätverket Tryggare Vallentuna skall vara en garanti för att alla berörda aktörer och tillgängliga resurser samordnas och nyttjas optimalt i kommunens förebyggande och främjande barn- och ungdomsarbete.

Tryggare Vallentuna bedriver ingen egen verksamhet. Denna utförs av de professionella aktörerna inom kommunens förvaltningar, polisen och berörda organisationer.

Uppgift för Tryggare Vallentuna

- Omvärldsbevaka utveckling och trender inom förebyggande ungdomsarbete.
- Förankra och implementera policys och metoder kring förebyggande ungdomsarbete.
- Inhämta kunskap om ungdomarnas situation genom en livsstilsundersökning (LUPP).
- Planera och genomföra det förebyggande ungdomsarbetet utifrån den aktuella ungdomssituationen i kommunen.
- Kontinuerligt informera förvaltningar, polis och andra samverkansorganisationer om den aktuella ungdomssituationen i kommunen och om aktuella förebyggande ungdomsinsatser.
- Ha kontakt med olika föreningar och organisationer i den utsträckning som behövs.
- Kunna agera tillsammans vid akuta situationer.

Organisation och ansvarsfördelning:

Kommunstyrelsen är uppdragsgivare och beslutar om mål och uppgift för Tryggare Vallentuna.

Styrgruppen består av kommundirektören (ordförande), fritidschefen, socialchefen, utbildningschefen. Adjungerade är Närpolischef och ordförande i Samordningsgruppen.

Styrgruppen skall:

- verkställa och följa upp Kommunstyrelsens mål och uppgift för Tryggare Vallentuna,
- upprätta en årsberättelse och förslag till verksamhetsplan vilka skall godkännas av Kommunstyrelsen. Planen skall inarbetas och följas upp i och delårs- och årsbokslut .
- föreslå olika åtgärder och metoder för det förebyggande barn- och ungdomsarbetet samt ge uppdrag till förvaltningarna via samordningsgruppen.
- fastställa vilka ärende som kräver politiska beslut i berörda nämnder.

Samordningsgruppen består av nyckelpersoner inom berörda förvaltningar och utses av respektive förvaltningschef. Dessa nyckelpersoner ska ha beslutsmandat samt kunskap om aktuell ungdomssituation. Polisen samt Svenska kyrkan är adjungerad. Ordförande är ungdomssamordnaren (enhetschefen för fritidsförvaltningens ungdomsenhet).

Samordningsgruppen ska:

- ta fram den aktuella bilden av barn- och ungdomssituationen i kommunen,
- inom ramen för sina befogenheter initiera och samordna olika insatser såväl akuta som långsiktiga,
- hålla styrgruppen informerad om den aktuella barn- och ungdomssituationen i kommunen, redovisa aktuella åtgärder och lägga fram förslag på aktiviteter som kräver sanktion av styrgruppen.

Utökad samordningsgrupp sammankallas en gång i kvartalet samt vid behov, exempelvis vid akuta situationer.

I den utökade samordningsgruppen tillkommer främst representanter för F-9 skolorna, ungdomsträffpunkter samt andra speciellt inbjudna personer, beroende på behov och situation.

Samordningsgruppens ordförande sammankallar den utökade Samordningsgruppen.

ALKOHOL- och DROGPOLICY

INLEDNING

I Kommunplanen för åren 2006 – 2008 ges socialnämnden, barn – och ungdomsnämnden och fritidsnämnden i uppdrag att ta fram en ny gemensam policy för att hantera och förebygga användningen av alkohol och narkotika bland unga. Kommunens drogsamordnare har i samarbete med nätverket Tryggare Vallentuna svarat för utformningen. Policyn kommer att ingå som en bilaga till kommunens Barn- och ungdomspolitiska program.

NATIONELLA MÅL

Sveriges riksdag har med anledning av ändrade förutsättningar för att bedriva ett drogförebyggande arbete antagit nya handlingsplaner för både alkohol – och narkotikapolitiken.

Målet för Sveriges alkoholpolitik ligger fast. Alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar ska minska. Målet ska uppnås genom att sänka den totala alkoholkonsumtionen och vidta åtgärder mot skadliga dryckesbeteenden. Insatser för barn och ungdomar är särskilt viktiga. Det krävs dels generella åtgärder, som kan bidra till att åstadkomma en alkoholfri uppväxt och skjuta upp alkoholdebuten, dels riktade insatser för särskilt utsatta grupper eller grupper med riskbeteende.

Narkotikapolitikens vision om ett samhälle fritt från narkotika kvarstår och är sprungen ur insikten om de skador och det lidande som narkotikan medför för både enskilda och samhället.

ALLMÄNNA UTGÅNGSPUNKTER

Ett framgångsrikt tobaks-, alkohol- och drogförebyggande arbete bygger på ett antal grundförutsättningar.

Struktur

En fast struktur och avsatta resurser i kommunens organisation.

Uthållighet

Långsiktighet, uthållighet och tålamod.

Kompetensutveckling

Aktuell forskning, gemensamma utbildningar och tillvaratagande av den kompetens som finns inom olika yrkesgrupper.

Samverkan

Samverkan mellan olika verksamhetsområden och aktörer.

Stöd i en allmän opinion

Informationskampanjer kan öka medvetenheten om ett visst problem och stimulera kommunikationen mellan människor.

Uppföljning och utvärdering

Kontinuerlig uppföljning och utvärdering för att säkra kvalitén och träffsäkerheten i arbetet.

VALLENTUNAS VISION OCH MÅL

Vallentuna kommun verkar för att barn och ungdomar ska ges möjlighet att växa upp i en trygg, positiv och utvecklande miljö.

Mål

Alla miljöer avsedda för barn och ungdomar ska vara alkohol-, drog och rökfria.

Tobaks- och alkoholdebuten ska skjutas upp.

Bruket av alkohol och tobak bland kommunens ungdomar ska minimeras.

Nolltolerans mot narkotikamissbruk.

De som missbrukar alkohol eller andra droger⁶ ska erbjudas hjälp.

METODER

Förebyggande insatser

Syftet med förebyggande insatser är

- att genom saklig information motivera ungdomar att avstå från droger, alkohol och tobak och bryta ett riskbeteende innan skada hunnit ske samt
- att begränsa tillgängligheten genom att stävja den olagliga hanteringen av detsamma.

Begränsning av tillgängligheten

Kommunen ska aktivt arbeta med att begränsa all olaglig hantering av alkohol, droger och tobak genom kontinuerlig uppföljning av att gällande lagar och regler efterlevs.

⁶ När droger används i detta program åsyftas narkotika, anabola steroider samt läkemedel som är beroende framkallande.

Viktiga aktörer

Socialnämnden är kommunens tillsynsmyndighet för försäljning och servering av alkohol samt för kontrollen av att gällande lagstiftning och avtal efterlevs.

Tryggare Vallentuna är ett övergripande förebyggande nätverk kring ungdomar där det alkohol- och drogförebyggande arbetet är en viktig del av verksamheten.

Fritidsnämnden bedriver främjande och förebyggande ungdomsarbete.

Barn- och ungdomsnämnden

Föreningslivet

Polisen

Begränsning av efterfrågan

Kommunen ska, utifrån ett gemensamt synsätt och samordnade insatser, bedriva ett aktivt informationsarbete i syfte att minska efterfrågan på droger, alkohol, och tobak bland kommunens ungdomar.

Målgrupper är ungdomar, föräldrar och ungdomsledare.

Arenor är skolorna, fritidsgårdar och andra offentliga mötesplatser samt föreningslivet.

Tryggare Vallentuna ansvarar för ledning, samordning och innehåll.

Tidiga insatser

Vallentuna kommun ska arbeta för tidig upptäckt av barn och unga i riskzonen för alkohol och drogberoende/missbruk utifrån evidensbaserade metoder⁷.

Viktiga aktörer

Tryggare Vallentuna har genom sitt nätverk en viktig samordningsroll mellan olika förvaltningar och kompetenser

Barn- och ungdomsnämnden har genom skolpersonalen daglig kontakt med alla skolungdomar

Fritidsnämnden har genom sin personal på fritidsanläggningar, mötesplatser och i föreningslivet en bred kontaktyta med kommunens ungdomar

Socialnämnden med ansvar och resurser för att vid behov erbjuda vård och behandling

IMPLEMENTERING OCH UPPFÖLJNING

Varje berörd nämnd ansvarar för att...

- innehållet i denna policy är känd bland alla berörda medarbetare
- aktivt medverka i de samordnade insatser som arrangeras
- inom ramen för denna policy utarbeta en handlingsplan anpassad till en egna verksamheten.

Kommunfullmäktige kan i Kommunplan ange specifika mål och uppdrag till berörda nämnder inom ramen för denna policy. Uppföljningen av kommunens alkohol- och drogförebyggande arbete ingår som en del i uppföljningen av kommunens Barn- och ungdomspolitiska program.

Regelbundna livsstilsundersökningar ska initieras bland kommunens ungdomar.

⁷ Evidensbaserade metoder. Metoder som är vetenskapligt beprövade och som visat sig vara framgångsrika.

Bilaga 3
Reviderat förslag

BARN- OCH UNGDOMSPOLITISKT PROGRAM för åren 2007-2010

Vallentunas barn- och ungdomspolitiska program har sin utgångspunkt i barnkonventionen och bygger på följande grundprinciper:

- Skydd och trygghet
- Delaktighet och inflytande
- God fritid och kultur
- God hälsa och miljö

PROGRAMMETS INTENTION

Vallentuna kommun verkar för att barn och ungdomar ska ges möjlighet att växa upp i en trygg, positiv och utvecklande miljö.

Visionen blir verklighet genom en levande dialog och ett aktivt samarbete mellan medborgarna, politiker och tjänstemän samt närsamhällets övriga aktörer för barn- och ungdomsfrågor. Familjen och inte minst barnen och ungdomarna själva har en självklar plats i arbetet med att skapa en trygg och stimulerande uppväxtmiljö i kommunen.

Det barn- och ungdomspolitiska programmet uttrycker kommunens samlade syn på barn- och ungdomsfrågor och intentionen är att i alla frågor som rör barn och ungdomar ska barnets bästa komma i främsta rummet.

BAKGRUND

År 1998 antog Vallemtuna kommun sitt första barn- och ungdomspolitiska program. Programmet utformades i nära samverkan med berörda förvaltningar, nordöstra sjukvårdsområdet och polisen och hade Förenta Nationernas barnkonvention som utgångspunkt. Sedan år 1998 har ett flertal verksamheter startats som tillsammans förbättrat barns och ungdomars livsvillkor i kommunen. Som exempel kan nämnas en familjecentral, en ungdomsmottagning, flera kommunala mötesplatser för ungdomar samt nätverket Tryggare Vallemtuna och lokala BUS⁸.

⁸ BUS(barn och ungdomar som behöver särskilt stöd från såväl kommunen som landstinget.)

Kommunen och landstinget har tecknat ett avtal om att följa BUS policyn i samarbetet kring denna målgrupp. En lokal BUS samarbetsgrupp finns som har till uppgift att implementera och bevaka detta arbete i Vallemtuna.

I kommunplan för år 2006-2008 gavs barn- och ungdomsnämnden i uppdrag att, i samråd med övriga berörda nämnder, revidera och modernisera handlingsprogrammet samt anpassa målen till ett växande Vallentuna.

I maj 2006 anordnades ett seminarium under rubriken "Ett Vallentuna för barn och ungdomar". Inbjudna till dialog var politiker, tjänstemän, föräldrar och ungdomar. Synpunkter och diskussioner som kom fram denna dag har legat till grund för revideringen samt delgivits respektive förvaltning för åtgärder.

Kommunfullmäktige beslutadeatt anta det nya programmet.

GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING

Det är viktigt att det barn- och ungdomspolitiska programmet hålls levande och uppfattas som meningsfullt samt ges förutsättningar att utvecklas över tid. Programmet antas därför för åren 2007-2010 och ska därefter utvärderas och revideras. I samband med revideringen ska också ett barn- och ungdomspolitiskt bokslut göras med syfte att belysa de faktorer och de åtgärder, positiva såväl som negativa, som påverkat barns och ungdomars livsvillkor i Vallentuna under perioden. Det övergripande ansvaret för detta arbete har kommunfullmäktige. De uppdrag som ges i detta program kommer även att finnas med i gällande kommunplan.

Programmet ska vara vägledande för samtliga nämnder och förvaltningar. Barnperspektivet ska alltid tas i beaktande vid beslut som kan påverka barn och/eller ungdomars vardag. Det är samtliga nämnders och förvaltningars uppgift att, enskilt och i samverkan, genom olika insatser förverkliga intentionerna i detta program. Arbetet följs upp i de årliga verksamhetsberättelserna. Som stöd för nämndernas arbete har en checklista tagits fram. En livsstilsundersökning genomförs också bland kommunens ungdomar under perioden som avstämning, uppföljning och stöd för fortsatt planering. För att bättre kvalitetssäkra och möta remissinstansernas krav på uppföljning och kontinuerlig styrning och ledning av det kommunövergripande barn- och ungdomspolitiska programmet tillsätts en barn- och ungdomssamordnare med uppdrag att även ta över de drogsamordnande funktionerna, skapa dialogforum, hålla i livsstilsundersökning, leda tryggare Vallentuna m.m.

Programmet blir genom detta ett instrument som driver på och utvecklar det dagliga arbetet med fokus på kommunens barn och ungdomar. Programmet kommer att upprättas i två versioner, varav en kommer att vara en lättillgänglig populärversion.

PROGRAM för 2007-2010

Barn och ungdomars rätt till skydd och trygghet

Barn och ungdomar har rätt till en trygg och säker uppväxtmiljö. För att detta ska vara möjligt krävs att förtroendevalda, tjänstemän, föräldrar och övriga innevånare samverkar och tillsammans arbetar med barn och ungdomar för barn och ungdomars bästa.

Inriktningsmål

Vallentuna ska vara en trygg och säker kommun att bo och vistas i.

Barn och ungdomar ska ha skydd och omsorg utifrån sina individuella behov.

I skolan ska alla barn och ungdomar känna sig trygga och sedda.

I Vallentuna ska nolltolerans gälla mot mobbning och annan kränkande behandling.

Kommunen ska driva ett förvaltningsövergripande arbete kring de förebyggande ungdomsfrågorna i samverkan med andra myndigheter och föreningslivet.

Uppdrag

1. Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med berörda nämnder och i samverkan med föräldrarna, tillse att samtliga skolmiljöer utgör en trygg plats för eleverna och att färdvägen till skolan är säker.
2. Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med utbildningsnämnden, socialnämnden och landstinget, vidareutveckla samarbetet när det gäller barn och ungdomar i behov av särskilt stöd.
3. Barn och ungdomsnämnden ges i uppdrag att utbilda personal som möter barn och ungdomar i lagen mot kränkande behandling, "Likabehandlingslagen", samt ge stöd i arbetet med framtagande av handlingsplaner utifrån lagen.
4. Fritidsnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med övriga berörda nämnder, andra myndigheter och föreningslivet vidareutveckla Tryggare Vallentuna⁹ till en stabil och bred kommunövergripande organisation.
5. Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med övriga berörda nämnder, göra en plan för kontinuerlig översyn av den fysiska tryggheten vid de utemiljöer där barn- och ungdomar vistas.
6. Socialnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med andra verksamheter, utveckla flexibla stödinsatser som förbättrar utsatta barn och ungdomars skydd och omsorg. Socialnämnden ska även genom konsultativa insatser i barnomsorg, skola och fritidshemsverksamhet informera om anmälningsplikt och sociala stödinsatser samt hålla sig informerad om barns förhållanden i kommunen.

⁹ Tryggare Vallentuna är ett förebyggande nätverk kring ungdomar. Nätverket arbetar med målsättningen att Vallentuna ska vara en trygg och säker kommun att bo och vistas i. I nätverket ingår representanter från socialtjänsten, skolan, fritiden, polisen, landstinget, kyrkan och det privata näringslivet.

Barn och ungdomars rätt till delaktighet, ansvar och inflytande

Barn och ungdomar har rätt att vara delaktiga och medansvariga för sin vardag och sin utveckling. Vuxensamhället ska ta tillvara den kraft som barn och ungdomar har genom att ge dem möjlighet att framföra sina åsikter samt aktivt verka för att barn och ungdomar uppmuntras till engagemang och egna initiativ. Ungas förmåga till kritiskt tänkande ska tas tillvara som en resurs.

Inriktningsmål

Barn och ungdomar ska ha en verklig möjlighet till inflytande och delaktighet i skolan, på sin fritid och i samhällsplaneringen.

Barn och ungdomar ska mötas med förtroende, integritet och respekt.

Ungdomar ska ha goda förutsättningar att leva ett självständigt liv.

Uppdrag

1. Förslag att kommunfullmäktige årligen lägger ett sammanträde med fokus på barn- och ungdomsfrågor på Nova.
2. Samtliga nämnder ska särskilt beakta möjligheten att använda barn och ungdomar som referens vid större beslut som rör dem. I verksamhetsberättelsen redovisas hur det skett.
3. Kommunledningskontoret ges i uppdrag att, tillsammans med förvaltningarna, utveckla hemsidan till en attraktiv informationskälla för barn och ungdomar samt att skapa ett forum där barn och ungdomar kan göra sin röst hörd. Arbetet ska ske i enlighet med utvecklingen av en 24-timmarskommun.
4. Samtliga nämnder ges i uppdrag att vidareutveckla formerna för barn och ungdomars delaktighet. Detta kan företrädesvis ske vid möten på skolor, fritidsgårdar, föreningar osv. men även via fokusgrupper, öppna forum, chatt- och bloggsidor. Barn- och ungdomsnämnden och utbildningsnämnden ges vidare i uppdrag att tillse att samtliga skolor upprättar elevråd för alla åldrar där eleverna känner att de har reellt inflytande.

Barn och ungdomars rätt till fritid och kultur

Barn och ungdomar har rätt till en meningsfull, stimulerande och varierad fritid. Kultur- och fritidsverksamhet ska finnas i närmiljön, ske i en trygg och utvecklande kontext samt stimulera till personlig utveckling. Verksamheterna ska också främja förståelse och respekt för medmänniskor och demokratiska värden.

Inriktningsmål

Barn och ungdomar ska erbjudas ett brett och attraktivt kultur-, aktivitets- och föreningsutbud.

Barns och ungdomars idériakedom och skapande förmåga ska tillvaratas.

Kultur- och fritidsverksamhet ska främja ungas fysiska, psykiska och kreativa utveckling.

Uppdrag

1. Kulturnämnden, fritidsnämnden och Kulturskolan ges i uppdrag att genom samverkan med bland annat skolornas rektorer, kulturombud samt de unga själva vidareutveckla ungas möjligheter till ett rikt kulturliv, både på skoltid och fritid.
2. Kulturnämnden och fritidsnämnden ska tillsammans förbättra ungas möjligheter att arrangera och genomföra aktiviteter utanför det traditionella föreningslivet samt uppmärksamma dessa insatser. Detta kan exempelvis ske genom att ungdomar ges möjlighet att söka ut en pott pengar för att förverkliga sina idéer.
3. Fritidsnämnden ges i uppdrag att i samverkan med skolorna och föreningslivet utveckla verksamheten Handslaget (Stockholms idrottsförbunds satsning på idrottsaktiviteter).
4. Fritidsnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med andra förvaltningar, föreningsliv och närliggande kommuner, utveckla sommaraktiviteter för hemmavarande ungdomar.
5. Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att i samverkan med andra förvaltningar erbjuda sommarverksamhet för barn i tidigare skolåldern.

Barn och ungdomars rätt till god miljö och hälsa

Barn och ungdomar har rätt till en god miljö och hälsa. Vuxna ska aktivt arbeta för att miljöer där barn och ungdomar vistas ska främja detta. Barn och ungdomar ska också ges redskap för att göra kloka val gällande sin utveckling och hälsa.

Inriktningsmål

Medvetenheten kring sambandet mellan god hälsa, kost och motion ska öka bland kommunens barn och ungdomar.

Vallentuna kommun ska verka för att barn och ungdomars uppväxt ska vara alkohol- och drogfri. Särskilda insatser skall göras för barn och ungdomar i riskzonen.¹⁰

Barn- och ungdomar i behov av särskilt stöd ska så långt som det är möjligt erbjudas detta i sin närmiljö.

Miljöer där unga vistas ska främja en god hälsa.

¹⁰ Se Alkohol- och drogpolicy för Vallentuna kommun.

Skolan och andra verksamheter som riktar sig till barn och ungdomar ska präglas av arbetsformer som motverkar stress.

Uppdrag

1. Fritidsnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med övriga berörda nämnder, initiera regelbundna livsstilsundersökningar i syfte att mäta ungdomars hälsa i ett brett perspektiv.
2. Socialnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med övriga berörda nämnder, ta fram ett lättläst informationsmaterial om vart familjer kan vända sig när de behöver stöd i olika barn- och ungdomsfrågor.
3. Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med övriga berörda nämnder, initiera årliga temaveckor kring aktuella barn- och ungdomsfrågor.

BARNS OCH UNGAS RÅD TILL BESLUTFATTARE

- Ü Skriv och tala så att barn och unga förstår.
- Ü Sprid positiva förebilder av hur barn och unga har kunnat vara med och påverka.
- Ü Avfärda inte omedelbart det barn och unga säger.
- Ü Visa att ni lyssnar genom att återkoppa besluten till barn och unga.
- Ü När det inte blir som barn och unga föreslår måste beslutsfattare motivera varför det inte blev så.
- Ü Visa uppskattning och respekt för att barn och unga tar sig tid att delge sina synpunkter.

Källa: Barnombudsmannens ungdomsråd

INFORMATION OCH LÄNKAR

www.vallentuna.se	Kommunens hemsida
www.bo.se	Barnombudsmannen
www.skolverket.se	Barn- och elevombudsmannen
www.rb.se	Rädda barnen
www.bris.se	BRIS
www.ungdomsstyrelsen.se	Ungdomsstyrelsen